

LJUBLJANA

MARIBOR

CELJE

KOČEVJE

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE

Obrestujemo vloge na hranilne knjižice in v tekočem računu z najugodnejšo obrestno mero.

Dajemo posojila vsake vrste.

Kupujemo, prodajamo in posojujemo vrednostne papirje.

Opravljamo vse posle denarnih zavodov.

Dravska banovina jamči z vsem svojim premoženjem in davčno močjo za naše obveznosti.

NAŠ NAJSTAREJŠI DENARNI ZAVOD V LJUBLJANI

Ob 120 letnici Hranilnice dravske banovine

Dne 4. novembra 1940 je poteklo 120 let, odkar je začela poslovati v Ljubljani sedanja Hranilnica dravske banovine pod imenom Ljubljanska hranilnica.

Kasneje kot v drugih evropskih državah so začeli v Avstriji ustanavljati hranilnice. Ko je bila leta 1819. odprta v Avstriji prva hranilnica, je v ostalih državah Evrope obstajalo že 284 hranilnic in sicer pretežno v Angliji, Nemčiji in Švici. Angleški zgled ustanavljanja hranilnih bank je dal pobudo tudi ustanoviteljem prve avstrijske hranilnice in sicer Prve avstrijske hranilnice na Dunaju (v »Leopoldstadt«).

Po zgledu prve avstrijske hranilnice so se kmalu začela prizadevanja tudi v Ljubljani za ustanovitev sličnega zavoda. V letu 1820. so se obrnili ustanovitelji: tedanji župan Jan Nep. Hradecky z meščani Casparjem Candutschem, Fr. Galletom, Jurijem Mullejem, Jožefom Seunigom in Jož. Frid. Wagnerjem na deželno vlado s prošnjo za ustanovitev hranilnice po dunajskem zgledu. — Tedanji deželni guverner grof Sweerts-Spork je dal za to ustanovitev dovoljenje že 20. oktobra 1820. Odlok pravi med drugim tudi, da se

hranilnični zavod v Ljubljani odpre že 4. novembra 1820, ki bo s tem dnem lahko že začel sprejemati vloge in jih obrestoval, kakor da bi bile vložene že 30. oktobra 1820. Tako je začela poslovati v Ljubljani hranilnica, ki je bila druga v Avstriji, v naših deželah lahko še pred otvoritvijo glavnega društva provizorični pa prvi sodoben denarni zavod, ki je ostal še doslej in ima pomembno vlogo v našem denarstvu. — Ime hranilnice je bilo »Ljubljanska hranilnica« (v nemščini seveda).

Delo Ljubljanske hranilnice se je začelo 4. novembra 1820 v mali sobici, ki jo je dal na razpolago eden ustanovnih članov, g. Franc Galle, v svoji hiši na št. 2 na Mestnem trgu (ta hiša je sedaj last mestne občine ljubljanske).

Po dveh letih je zavod dobil definitivno obliko z ustanovitvijo dokončnega hranilničnega društva (dovoljenje za to je datirano s 1. marcem 1822, prevzem imovine pa je sledil 6. maja 1822). V prvem letu obstoja je dobila hranilnica (t. j. od 4. novembra do 31. decembra 1820) od 151 vlagateljev 3801 goldinarjev vlog. Na koncu drugega leta, t. j. 31. decembra 1821, ko je bila predložena tudi že prva bilanca, je izkazoval zavod 304 vlagatelje, ki so imeli vloženi 12.184 goldinarjev (tedanje konvencionalne veljave)

ZDRAVILIŠČE GOLNIK

ZA BOLNE NA PLJUČIH

sprejema odrasle bolnike (moške in ženske) s tuberkulozo pljuč in grla v še ozdravljivem stanju

3 o s k r b n i r a z r e d i

Vsi moderni diagnostični pripomočki na razpolago!
 Higienično-dietetično zdravljenje, tuberkulin, avroterapija, pneumothorax artificialis, phrenicoexairesis, thoracoplastica, Jakobäusova operacija

VSE INFORMACIJE DAJE UPRAVA ZDRAVILIŠČA GOLNIKA

Pošta — Telefon — Brzovjav: GOLNIK

Železniška postaja za brzovlake Kranj, za osebne vlake Krize-Golnik na progi Kranj-Tržič. — Avto pri vseh vlakih

in se iz tega vidi, da je bilo že v začetku poslovanja delo ljubljanskega zavoda uspešno.

Ljubljanska hranilnica je bila ustanovljena kot društvo po odličnih ljubljanskih meščanih, ki so tudi založili za prvo poslovanje potrebni denar. Namen hranilnice je bil po statutih bolj človekoljuben kot gospodarski, zlasti pa je bil namen, omogočiti varno naložbo prihrankov malih ljudi. Zato so bile vloge v začetku tudi omejene na določeno najvišjo vsoto. Obrestna mera pa je bila določena na 4 %.

Razvoj poslovanja so le redkokdaj prekinjali slabi časi, ki so bili v zvezi z vojnimi dogodki in revolucijami v Avstriji in drugod. To so bila leta 1831, 1846, 1848 in 1884/9, ko so bili dvigi večji kot vloge. Ker se je poslovanje zelo razširilo, si je hranilnica leta 1838. na dražbi kupila (pozneje tudi prezidala in dozidala 1. nadstropje) Grošljevo hišo na Poljanski cesti za 34.000 tedanjih goldinarjev. To je hiša, v kateri je danes finančno ravnateljstvo. Leta 1833. je bila ustanovljena zastavljalnica, ki je začela poslovati leta 1838., prenehala pa je poslovati šele leta 1909.

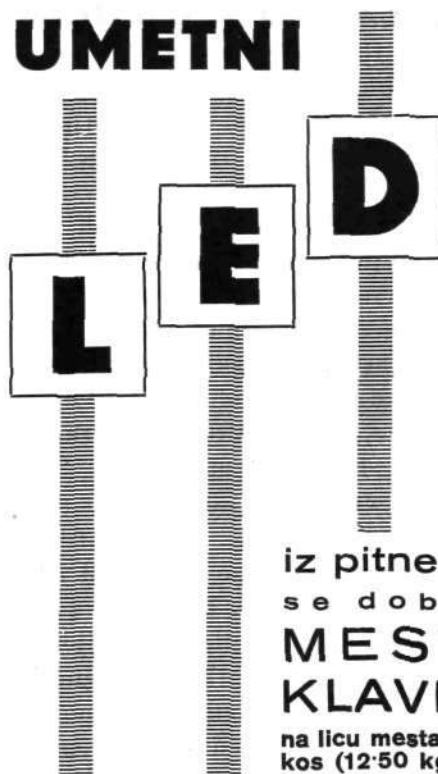
Ob svoji 50 letnici, t. j. leta 1870., je imela hranilnica že 67 milijonov goldinarjev vlog na 20.083 hranilnih knjižicah. Bila je še vedno edina hranilnica na Kranjskem, dočim je bilo v tisti dobi ustanovljenih že več hranilnic na slovenskem ozemlju bivše štajerske.

V drugem petdesetletju svojega obstoja je osnovala hranilnica svoje kreditno društvo, ki je bilo šele pred nekaj leti likvidirano. Leta 1889. pa je ustanovila hranilnica starostno hranilnico, kateri je dala posebno ugodno obrestno mero. Uvedla je leta 1907. tudi domače hranilnike in leta 1911. posebne nagrade za dolgo služeče posle, ki so hranilnični vlagatelji.

Ob prelomu stoletja, t. j. 1900, so nekoliko nazadovale vloge, kajti z letom 1896. so dosegle hranilne vloge pri zavodu že 659 milijonov kron. V naslednjih letih so zopet naraščale in so dosegle najvišje stanje s koncem leta 1905. Tedaj so znašale namreč hranilne vloge pri zavodu 69,960.000 kron, kar je za tedanje čase pomenilo ogromno vsoto. V letih, ko smo skušali zlasti na gospodarskem polju pospešiti svojo samostojnost, je hranilnica zelo trpela. V letu 1908. so se njene vloge zmanjšale od 67,742.000 na 52,656.000 kron, ker so slovenski vlagatelji dvigali svoje vloge pri zavodu in z njimi krepili domače zavode. Svetovna vojna 1914 do 1918 je šele od leta 1916. naprej prinesla hranilnici zopetno povečanje vlog in s koncem leta 1918. so njene vloge dosegle imensko vsoto 664 milijona kron, rezervni sklad pa je znašal nad 45 milijona kron.

Po svetovni vojni je prešla hranilnica v slovenske roke. Zadnji nemški predsednik je bil Otmar Bamberg, znani ljubljanski tiskarnar, leta 1919. pa je postal predsednik tovarnar Dragotin Hribar.

UMETNI

iz pitne vode
 se dobiva v
MESTNI
KLAVNICI
 na licu mesta po 3 din
 kos (1250 kg)

Izredne važnosti je bilo delovanje Kranjske hranilnice za naše ozemlje, zlasti pa za Ljubljano in njen razvoj. Hranilnica je lahko vsako leto dajala po svojih pravih del čistega dobička za dobrodelne namene. V prvi dobi 50 let od svoje ustanovitve dalje je dala hranilnica v dobrodelne namene 112.000 goldinarjev, v dobi od 1870 do 1895 pa 895.000 goldinarjev.

Največjo vsoto je družba porabila za ustanovitev zavetišča za onemogle, ki je bilo odprto leta 1909. na Stari poti (kjer je sedaj državna ženska bolnišnica).

Leta 1888. je hranilnica sodelovala pri ustanovitvi društva za zgradbo delavskih hiš, ki mu je omogočila zidavo 10 stanovanjskih hiš.

Leta 1893. je začela hranilnica veliko akcijo za obnovo vinogradov v krškem okraju.

Ob proslavi 75 letnice svojega obstoja je hranilnica dala posebne vsote za zgradbo vodovodov in bolnišnic kranjskim mestom in trgom. Posebne vrste so bila tudi potresna posojila.

V proslavo svoje petdesetletnice je hranilnica zgradila poslopje za nastanitev realke v Vegovi ulici. Sezidala je sedanje dramsko gledališče v Gradišču, nadalje je leta 1880. sezidala svojo palačo v Knafljevi ulici.

LJUBLJANA

Tyrševa cesta 2
(Hotel Slon)
TELEFON ŠTEV. 31-49

BRILJANTE

in vse drage kamne, žlahtni
nakit v platini, zlatu in srebru
Najugodnejši nakup in prodaja!

Velika zaloga **ur** vseh vrst, **jedilni pribor** v pravem in alpaka srebru, kromu, alpaka itd., razne **namizne servise, tase** za serviranje, **kovinske umetnine** in druga primerna darila za krst, poroko, birmo, god, rojstni dan itd.

Finansirala pa je Kranjska hranilnica tudi gradbo železnic na Kranjskem, zlasti je pripomogla k zgradbi dolenskih železnic z nakupom delnic in prvenstvenih obligacij v ta namen ustanovljene delniške družbe. Pospeševala pa je tudi gradbo drugih železnic na Kranjskem.

Po vojni

Po vojni razvoj tega zavoda ni bil tako uspešen, ker je obstajala tudi množica drugih denarnih zavodov, ki so iskali vloge. Prilagoditi se je morala novo nastalim

Učiteljska tiskarna

registrirana
zadruga z o. z.

Ljubljana
Franciška 6

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige v enobarvnem in večbarvnem tisku. Brošure in knjige v malih in največjih nakladah. — Casopise, proračune, vabila, jedilne liste, plakate. Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov. — Šolski zvezki za osnovne, meščanske in srednje šole. Risanke, dnevnik, beležnice in lepopisnice

Naročila sprejema tudi
podružnica knjigarne v Mariboru
palača banovinske hranilnice

KOLINSKA CIKORIJA

izvrsten pridatek
kavi

razmeram in počasi je zopet postala velik denarni zavod. Nova doba razmaha pa je nastopila zanjo, ko je po sklepu glavne skupščine društva Kranjska hranilnica prešla v lastništvo ljubljanske oblasti. Dne 26. januarja 1928 je bila vpisana pod *tvrdko Kranjska hranilnica* v trgovinski register. Njen predsednik je postal g. Ivan Avsenek, ki je še sedaj na čelu zavoda. Njen glavni ravnatelj pa je od tedaj g. dr. Mirko Božič. S prevzemom po ljubljanski oblasti je dobila hranilnica tudi jamstvo ljubljanske oblasti za vse njene obveznosti z vsem premoženjem in vso davčno močjo ljubljanske oblasti. Ko sta se obe naši oblasti zaradi ustanovitve dravske banovine v l. 1929. stopili v eno, je tudi za hranilnico nastopila nova doba. Po sklepu glavne skupščine 15. novembra 1929 je prešla Kranjska hranilnica v last dravske banovine in dne 17. januarja 1931 je bila registrirana kot Hranilnica dravske banovine v Ljubljani. Tako je prišlo do njenega sedanjega imena.

Tudi v povojni dobi je Kranjska hranilnica in kasneje Hranilnica dravske banovine nadaljevala svojo tradicijo z dajanjem velikih vsot v dobrodelne namene. Njena glavna naloga pa je bila, pomagati našim oblastem pri finansiranju velikih javnih del. To je storila Hranilnica dravske banovine v ogromni meri in marsikatero delo bi lahko nosilo tudi njeno ime, ker je bistveno prispevala k njega zgraditvi odnosno dovršitvi. Tudi zasebno delavnost je hranilnica pospeševala v odlični meri. Zgradila je nove stanovanjske hiše in omogočala zasebno gradbeno delavnost.

Danes spada Hranilnica dravske banovine med največje in najvažnejše zavode v naši banovini. Po višini vlog je sicer med hranilnicami na drugem mestu, vendar je njena važnost kot banovinski zavod gotovo

FRANC

SMOLE

železolivar-
na — uliva
po modelih
in skicah

TRATA 18
ŠT. VID
nad Ljubljano

TISKARNA
BAKROTISK
KAMNOTISK
OFSET-TISK
KNJIGOTISK
KLIŠARNA
ČASOPISJE
DNEVNIKI
ILUSTRACIJE

Kadar potrebujete

tiskovine, knjige, brošure,
prospekte, etikete, diplome,
razglednice, plakate, letake,
posestnice, koledarje, tiskovine
za urade, trgovino in obrt
ter ostale tiskovine bodisi v
eno- ali večbarvnem tisku,
tedaj se izvolite obrniti na

JUGOSLOVANSKO TISKARNO

LJUBLJANA
KOPITARJEVA
ULICA ŠTEV. 6

taka, da ji daje prvo mesto med našimi denarnimi zavodi.

Hranilnica si je nedavno ustanovila tudi prvo svojo ekspozituro in sicer v Kočevju. Je pa tudi v najožji zvezi s Hranilnico dravske banovine, ki ima centralo v Mariboru in podružnico v Celju, ki je nastala iz nekdanje Južnoštajerske hranilnice. Ozka vez med obema banovinskima zavodom je vidna tudi po tem, da sede v upravi mariborskega zavoda tudi člani ljubljanskega zavoda.

Kratki pregled je pokazal, kako velike važnosti je bilo delovanje Ljubljanske, Ilirske, Kranjske hranilnice in nazadnje Hranilnice dravske banovine za naše gospodarstvo. Pokazal pa je tudi, da je mnogo storil ta zavod v vseh letih svojega obstoja za socialno in zdravstveno skrb ne samo v Ljubljani, temveč tudi na nekdanjem Kranjskem, v zadnjem desetletju pa v vsej Sloveniji. V takem pregledu zgodovinskega razvoja je lahko s pohvalnimi besedami pisati o poslovanju in delu tega najstarejšega denarnega zavoda ne samo v Sloveniji, temveč v vsej naši državi.

